

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.,
hová a lap szerkesztésével
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonalkódos felzárólapok inté-
zendők.

Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJNER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 K.
Félévre ———— 12 K.
Negyedévre ———— 6 K.
Egy hóra ———— 2 K.
— Egyes szám ára 3 fillér.

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadnak
ak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.
Majelenik vasár- és ünne-
pnapok kivételével mindennap
délután 5 órakor. mmm

Nagybecskerek, 1912.

XLI. évfolyam 161. szám.

Szerda, július 17.

Fejetlenség az ellenzéken.

— Politikai munkatársunktól. —

B u d a p e s t, j u l. 17.

Minél jobban lehiggad az országgyűlés zajos fináléja által felizgatott közhangulat, annál inkább kivehető az egysegsébe olvadásról ábrándozó ellenzék egyes elemeinek zavaros, élesen disszonáns, egymásnak ellentmondó hangja. A szövetségesek egyáltalában nincsenek egy véleményen arra nézve, hogy milyen álláspontot foglaljanak el az őszi ülészekon.

A vezérek, köztük főleg Apponyi, az in integrum restituciót követelik: azt hirdetik, hogy addig béke nem lesz a képviselőházban, amíg vissza nem áll a június negyedik előtti állapot. Am az ellenzéki szövetség egyik főerőssége a szociáldemokrata-párt lényegesen másként gondolkodik; orgánuma, a Népszava nyíltan kijelenti, hogy neki nem kell ez a restitució, mert nem kell az osztályparlament helyreállítása, hanem kell egészen új, radikális népparlament. Ez a leplezetlen kategórikus beszéd nemcsak azért nagyon érdekes, mert merően szembehelyezkedik a vezérek irányításával, hanem még inkább azért, mert feltárja a szövetségestársak közti viszony benső természetét. Ime, Bokányiék nem azért csatlakoztak Károlyi Mihályhoz, mintha megnyerte volna őket a maga programja számára; ellenkezőleg, ő vette át tőlük legfőbb politikai programpontjukat, a radikális választójogot s ők egyszerűen csak elfogadták önkéntes szolgálatait. Ők, a szociáldemokraták jól tudják, hogy a radikális választójogi reform a mai parlament megsemmisülésére vezetne; ők ezt is akarják, tudniillik a történelmi tradíciókkal bíró és értelmiségi osztályok teljes kiszorítását a törvényhozásból és a maguk elvtársainak uralmát. Ők éppen ezért nagy lelki gyönyörűséggel nézték azt a rettenetes vandálist, amit Justhék oly hősiességgel vitték véghez a parlamentben; de mikor az ellenzék, leveretése után, helyre akarja állítani a korábbi állapotot s ezzel meghosszabbítani a jelenlegi parlamenti rendszer életét, a szociáldemokraták minden köntörfalazás nélkül kijelentik, hogy ebből pedig ők nem kérnek. Tessék tovább rombolni s vágni a történelmi alkotmányosság fáját maguk alatt is, — vagy pedig tessék lemondaniok a Weltner Jakabék fegyverbarátságáról.

A restitució jelszavát más szempontból, nem kevésbé súlyosan, a szabadságharcok lapja, a Világ is elítéli. Mint szabadon, de józanul gondolkodó sajtóorgánum,

világosan látja az események visszacsínálásának teljes lehetetlenségét és megrója a meddő erőfeszítést.

De míg a szövetségzett ellenzék őszinte elemei eképpen helytelenítik a vezetőség taktikáját és tárják fel az új koalíció fejetlenségét, hadd mutassunk rá a legfőbb fejetlenségre, a restitució ötletében rejlő végzetes következtetésekre. Ha ugyanis — feltéve a lehetetlent — az országgyűlés visszatérne a június negyedik előtti állapotokra, mi lenne akkor? Nemde, tárgyalás alá kerülne újra a katonai javaslatok és az ellenzék ismét obstruálna. Nem arról a nem csekély, sőt ugyancsak vaskos következtetésről akarunk szólni, hogy obstruálni lennének kénytelenek a többivel Apponyi és Kosuth is, akik az obstrukciót annyira megbélyegezték volt, hanem arról, hogy őszszel már napirendre kerül a választói reform, amelynek a kisürgetése érdekében az egész obstrukció megindult. Hát elképzelhető-e az, hogy a napirenden levő választójogi törvényjavaslat tárgyalása helyett visszatérjen a véderőjavaslatoknak éppen a választójog érdekében kezdett obstrukciójához? Ez már egyenesen döresség lenne.

Nincs visszatérés a múltba. Halad az idő, nem áll meg a közélet, új feladatok várnak megoldásra. Ezek között első helyen a választói reform. És az sem képzelhető, — éppen úgy nem, mint a restitució, — hogy amíg az országgyűlésen a választói reform vitája folyik, az ellenzék az Országház-kávéházban üssön tanját. Sem lehetetlen követeléssel, sem éretlen daccal le nem győzi az ellenzék azt a fejetlenséget, amely egész közszereplését megsemmisítéssel fenyegeti.

A délvidéki árviz.

A Temes—bégavölgyi társulat a májusi nagy árvizről.

— Két közlemény. —

I.

A Temes—bégavölgyi vízszabályozási társulat véleményező bizottságának folyó hó 15-ikén tartott ülésén a társulati igazgató részletes jelentésben ismertette az érdekeltséggel a folyó évi május hó 27-iki délvidéki árviz lefolyását.

A jelentés behatóan megvilágítja az árvizvédelmi intézkedéseket és helyzetet s ezért közérdekűnek tartjuk az alábbiakban egész terjedelmében ismertetni.

A jelentés, melyet két részletben közlünk, a következő:

A május havában rendkívül meteorológiai események állottak elő, a társulati vizek csapadékgyűjtő területére óriási víztömegek estek le, melyek a Temes- és Berzava folyókba jutva május 27-én és a következő napokon oly rendkívüli árvizet okoztak, mint amilyen eddig azokon soha elő nem fordult.

A társulat erről 26-án a déli órákban vette az első értesítést, amikor is Nándorhegyről 300 cm. vizállást jeleztek, mikor ott 1895-ben 200 cm. volt eddig a legnagyobb.

Lugos 26-án délután 4 órakor 450 cm. vizállást jelezett, amikor az eddig észlelt legmagasabb 1859-ben 427 cm. volt.

Társulat ezen hírekre azonnal minden intézkedést megtett.

A hatóságok értesítették, a társulati szakmérnökök védekezési intézkedések megtételére utasítottak. Árvédelmi pótgátörök meg a közérő kirendelése iránt még 26-án intézkedés történt. Ugyancsak a védelemhez beosztott állami mérnökök is az árvédelemhez hívtak.

27-én reggel 4 órakor Lugos 530 cm. vizállást jelezett.

Kiszető, a Béga vizállását jelző mérce reggel 6 órakor 470 cm. vizállást jelezett, amikor azon eddig 1859-ben volt a legmagasabb viz 448 cm.

Olyan víztömegeket kellett tehát a társulatlak a Temesen levezetni mint eddig soha és nagyobbakat mint amilyenekre védműveit kiépítette, mert azok építésénél az előálló legmagasabb vizet számítva, Lugosnál csak 427 cm., Kiszetőnél pedig csak 448 cm. előállható vizállás lett figyelembe véve.

Ezért 27-én reggel már azt kellett a társulatlak a földművelésügyi miniszteriumnak jelentenie, hogy minden eddigit és várt árvizet meghaladó magasságu árviz fog a Temesen levonulni, melyet a társulat töltései között levezetni nem lehet és azért az árvédelemhez annyi mérnök kirendelését kérte amennyi csak rendelkezésre áll, továbbá árvédelmi miniszteri biztos kiküldése kéretett.

A földművelésügyi miniszter a már a társulathoz beosztott 2 állami mérnökön kívül még 6 állami mérnököt bocsátott a társulat rendelkezésére, úgy hogy a Temesre a társulati 3 szakmérnökön kívül 8 állami mérnök, 3 központi mérnök, 2 szakmérnök és 3 az árvédekezésben jártas központi tisztviselő lett az árvédelemhez diszponálva.

A földművelési miniszter Ferenczy Sándor Temesvármegye alispánját nevezte ki árvizvédelmi biztosnak, ki működését 27-én délután kezdette meg.

A nap folyamán tudatára jött a társulatlak annak, hogy még nagyobbak azok a víztömegek, melyeket védművei között le kell vezetnie, mint amilyeneket a reggeli vizállás tudatában várt és melyeknek hatása alatt intézkedéseit megtette, mert a Temes folyton nőtt, úgy, hogy déli 12 órakor Lugosnál 620 cm.-rel kulminált, tehát 193 cm.-rel magasabb vizoszlopot kellett levezetni, mint amióra a töltések tervezve voltak.

Ez a víztömeg óriási gyorsasággal rohant lefelé, minek jellemzésére szolgál ez, hogy míg 1910-ben a kulmináció Lugosról Ságig 23 óra alatt ért le, addig most már 10 óra alatt ért le, — az egész Temesen pedig Lugostól Neuzináig a kulmináció 1910-ben 56 óra alatt jutott le, addig most ezt az utat 26 óra alatt tette meg.

Ha ezek a Lugosnál mutatkozó víztömegek teljes egészükben jutottak volna a társulati töltések közé, úgy az előálló árvizszin magasabb lett volna, mint a töltések magassága és azok ellen egyáltalában nem lehetett volna védekezni; ez azonban nem következett be, mert Lugos alatt a Temes jobb partján a természetes magas partokat a víz meghágyva, a társulati árterét még nem képező területeken szétömlött, Kostély és Szilha községeket megkerülve és előntöve a tápcsatornába jutott, azon át azután a Béga folyóba, ebben dacára annak, hogy az maga számottevő árvizet nem hozott, oly magas vizállást idézett elő, mint amilyen abban még nem volt és számításba se vétetett, mert a legmagasabb vízszin Kiszetőnél 448 cm.-rel lett számításba véve, most pedig ott 470 cm.-es viz folyt le; ennek következtében ez a víz ott is áthágt a magas partokat — Kiszető és

HIREK.

Budincz között — és a Béga balpartján kiömlött és a Béga, Árapasztó és Temes töltések által határolt, mintegy 5700 hold területet öntött el. A Béga által levezetett vizek pedig az Árapasztó csatornán át megint a Temesbe jutottak.

Ugyancsak Lugos alatt a Temes balpartján is tullepte az árvíz a magas partokat és ugyancsak társulati ártéren kívül a kiömlött víz útját a Temesina patakba vette és azáltal lett megint a Temesbe vezetve.

Az így a Temesbe jutott vizek az Árapasztó torkolata alatt levő hattyasi vízmércén 760 cm. vízállást idéztek elő.

A számításba ennél a vízmércénél az vétetett, hogy a Temes és Béga együttes legnagyobb vízhozama csak 658 cm. vízállást idézhet elő, erre a vízállásra vannak a töltések 1 méter biztonsággal kiépítve, úgy, hogy így egy több kilométer hosszban a vizet csak a töltés domborítása tartotta, több helyen, hol az nem volt meg, nyuláttakkal kellett azt megtartani.

Az Árapasztó és Ság között a Temesbe torkoló Surgány és Poganis patakok árvizüket csak a kulmináció levonulása után hozták, így azoknak a maximális víz megállapításánál számításba vett vízhozománya nem érvényesült és azért a bródi hidon levő vízmércén csak 675 cm. vízállás létesült, ami azonban a számított 599 cm.-es legmagasabb víznél még mindig 76 cm.-rel volt magasabb, itt tehát a töltésekből már 24 cm. állt ki a vízből. Azonban az árteret keresztező törvényhatósági közutat a víz áthágta és azt elsodorta.

A Temes árvize a Poganis üres medrébe behatolva a társulati töltések felett a magas partokat meghágta és annak balpartján kiömlve mintegy 1200 hold tulajdonú erdő területet öntött el, mely víz azután a Temes balparti töltésnél megtorlódott, az árvíz levonulása után pedig a Poganis töltésén létesített két átvágáson és a Temesi csőzilipeken lett a mederbe visszavezetve.

A sági vasuti hidig ezt a rendkívül magas vizet a töltések között sikerült levezetni, azokban számtalan szivárgás, több kisebb jelentőségű csurgás mutatkozott ugyan, komoly veszély azonban a töltéseken nem mutatkozott.

A sági vasuti hid környéke volt árvédelmi szempontból a legveszélyesebb hely, mert a vasuti hid felemelésével kapcsolatos kérdések rendezetlensége miatt itt a töltések a jobb parton mintegy 1400 méter hosszban, a balparton pedig a vasuti pályatest mellett mintegy 15 méter hosszban nem voltak felmagasítva, itt ezek a töltések a számított legmagasabb vízszin felett ugyan birtak 40 cm.-es biztonsággal és ilyen víz ellen azokon sikeresen lehetett volna is védekezni, azonban a most lefolyó víznek azokat át kellett hágni.

Ezért 27-ikén korán reggel a legerősebb védekezés lett megkezdve, a töltéseket igyekeztek nyuláttakkal magasítani, úgy az egész közérő, mint a kirendelt katonaság szakadatlanul ezen dolgozott. Mintán a várható víznek a vasuti töltést át kellett hágni, a kereskedelemügyi minisztertől megkérített még reggel az engedély a vasuti pályatest áttöltésére és a forgalom elzárására, ezen engedély megérkezése után a pályatest elzárása a déli órákban megkezdett, a víz azonban oly rohamosan nőtt, hogy annak emelkedésével az a munka nem tudott lépést tartani és délután 5 óra körül a víz a vágányok között az emelt keresztöltést elszakította és az árterületre kiömlött. Ezután az emelt nyuláttakat és alattuk lévő töltéseket is több helyen átszakította a víz.

A szakadást nem a legmagasabb víz idézte elő, mert Ságban az árvíz este 11 órákor kulminált csak 687 cm. vízállással, a szakadáskor a sági közúti hidnál a víz 662 cm. volt. A szakadás a vízmércé felett volt és azért ennek adata már a szakadás kiömlő víz által befolyásolva van.

28-ikán reggel az apadás beálltával a szakadás elfogása munkába vétetett és estig azt sikerült elzárni.

Mintegy 880 hold lett a kiömlő víz által elöntve, ebből mintegy 200 hold legelő, 140 hold szántó, a többi erdő.

Az árvíz levonulása után a kiömlött víz egy töltésvágáson le lett vezetve.

— **Személyi hír.** Dr. Dellimanics Lajos főispán kurjácskai birtokáról ma reggel hazaérkezett.

— **Az ügyvédi kamara köréből.** A szegedi ügyvédi kamara közli, hogy Rudas Zsigmond dr. (Törökkanizsa) a kamara területéről történt távozás, Németh Antal (Nagykikinda), Vogel István (Nagykomlós) elhalálozás indokából töröltetett, Német Antal ügyvéd irodájára Hochstrasser János dr. nagykikindai ügyvéd rendeltetett ki gondnokká, Iritz Mór dr. makói lakos, ügyvéd, volt kamarai tag, a királyi Kuria ügyvédi tanácsának helyben hagyott ügyvédi kamarai fegyelmi bírósági ítéllettel az ügyvédi rendtartás 49. szakaszába ütköző és a 68. szakasz b) pontja szerint minősülő vétség miatt az ügyvédi rendtartás 70. szakaszának 4. pontja alapján, IV. fokú fegyelmi büntetéssel sújtott és az ügyvédségtől elmozdított.

— **Asszony a kaszinóban.** A Temesvári Hírlap írja a következőket:

A nagybecskereki kaszinó felvette rendes tagjai sorába Fischer Regina dr. kórházi orvosnőt. És ezzel bevonult a kaszinó falai közé az asszony. A feminizmus diadalának szeretnék sokan ezt az esetet feltüntetni. Pedig nem az. Egyszerű, józan dolog, melynek az a legnagyobb erénye, hogy nem esmálnak feminista ügyet belőle. A becskereki kaszinó nem hozott nagyhangú határozatokat, hogy ezután nőket is felvesz tagjai sorába. Nem rendezett be selyemkártyos női termeket és nem hirdette nagy garral, hogy ezental az asszonyok versenyt mutatnak a kaszinóban a férfakkal. Nem, a becskereki kaszinóban nem az történt. Ott egyszerűen megbecsülik a férfiasan dolgozó asszonyt és egyszerűen, cikornyátlanul kimondták, hogy Fischer Regina doktornőnek, ki ugyanazt a komoly, tiszteletreméltó munkát végzi az életben, mint a férfi-orvosok, éppen ugy helye van a kaszinóban, mint bármelyik férfikollegájának. Mert ha helyet adunk az asszonynak az élet küzdelmeiben, ha megengedjük, hogy a férfiakéval egyenértékű munkálkodást fejtson ki a társadalom, az emberiség javára, akkor meg kell neki adni mindazon jogokat is, melyek a vele egyenlő munkálkodást kifejtő férfiaknak kijárnak. Ilyen értelemben helyű valók a feminizmus mozgalmak, de csak úgy, ha a komolyan dolgozó Fischer Regina követelnek maguknak férfakkal egyenlő jogokat, nem pedig a hétközben zsuzozó, tenniszező, vagy táncoló, vasárnap pedig feminista apostolnak beálló kisasszonykák. Fischer Regina dr. tagja lehet a becskereki kaszinónak, mert Fischer Regina nem mulatni jár majd a kaszinóba. Ha akarja, sem tudna ott mulatni ő, az egyetlen nő sok férfi között. De komoly szórakozásra, hivatásához méltó komoly időtöltésre alkalmas helye lesz neki a kaszinó. Így gondolkozhattak azok a kaszinóbeli urak is, kik Fischer Regina dr. felvételi kérelmét minden ellentmondás és aggályoskodás nélkül teljesítették. A férfias, komoly belátás megnyilvánulása volt e cselekedet, nem pedig a feminista áramlatnak való behódolás, vagy pedig az ugynevezett gyöngébb nem iránti hódolat.

— **A nagybecskereki 1000 koronás Jótévi egyet vezetősége** a nagy számban jelentkezett tagokra való tekintettel elhatározta, hogy egy harmadik kört léptet életbe. Az egyet öt éve áll fenn, két körben 1400 tagot számlál, 30000 K tartalékalappal rendelkezik és valamely tag elhalálozása alkalmával rögtön kifizeti az 1000 koronát s ezáltal már sok családot mentett meg a nélkülözés kellemetlenségétől. Ajánlatos tehát, aki ezen egyet jótékony áldásában részesülni óhajt, minél előbb jelentkezzen felvételre, mert a harmadik kör megalakulásához már csak 100 tag szükséges s így a később jelentkezők annak lehetnek kitéve, hogy évekig várakozhatnak, míg az előjegyzés sorrendjében sorra kerülnek, avagy míg annyian jelentkeznek, hogy egy negyedik kör alakítható lesz. Kizárólag a harmadik kör megalakításáig mindenki, aki tagnap belép és végérvényesen felvételt, vagy aki tagot az egyletnek szerez, minden tag után 2 korona jutalomban részesül.

— **A köztisztaság ellenőrzése.** A rendőrség a köztisztaság körül most széleskörű ellenőrzést fejt ki, amennyiben házról-házra járva minden közegészség- vagy köztisztaságellenes dolgot feljegyez s az illető háztulajdonosokat és lakókat szigorúan megbírságolja. Ez kezdete a kolera elleni védekezésnek s azért ajánlatos minden tekintetben úgy az udvarokban, valamint a lakásokban a tisztaság betartása és a kellő fertőtlenítés. Legjobb fertőtlenítő és szagtalanító a mézstej, melyet akként nyerünk, ha 3 liter vízben egy kiló meszet feloldunk.

— **Munkások szerencsétlensége.** Két súlyosabb természetű szerencsétlenség történt tegnap Nagybecskereken: az egyik a Benó-testvérek Karácsonyi-utcai cipőgyárában, a másik pedig a cukorgyárnak egyik épülőfélben levő gépházában.

A Benó-testvérek cipőgyárában levő gépházban tegnap reggel egy 8 óra tájban az egyik géphajtó kerékről lecsuszott a szíj. A gépnél dolgozó munkásnok megkérte a közelben dolgozó Wéber Péter 29 éves munkást, hogy nem tudná-e visszatenni a kerékre a lecsuszott szíjat. Bár Wéber egy másik gépnél dolgozott és a gép körüli igazításokat csak a gépésznek szabad végezni, a buzgó munkás mégis vállalkozott, hogy fölteszi a kerékre a szíjat. Alig egyengette azonban egy pár pillanatig a sebesen forgó keréken a szíjat, a szíj hirtelen elkapta a karját s magával rántotta. Mire a gépet megállították, a szerencsétlen ember már vérző tagokkal fetrengett a földön. A gyorsan előhívott orvos az alsó és felső balkaron esontörést konstataált, továbbá a balkezének mind az öt ujjáról levált a húsa. A súlyosan sebesült embert azonnal a kórházba szállították, ahol dr. Kleits János igazgató-főorvos gyors beavatkozással gyógyulható állapotba hozta az elört tagokat.

A másik szerencsétlenség a cukorgyárban történt, ahol egy Engeldinger Imre nevű 21 éves lakatos egy állványról lecsuszva, a földre zuhant, úgy, hogy a jobb vállát és lapockáját a nyers husig felhorzsolta és kisebbmértvű agyrázkódást is szenvedett. Mindkét szerencsétlenség ügyében kiderült, hogy a bajt maguknak a szerencsétlenül járt munkásoknak a vigyázatlansága idézte elő.

— **Táncvigalom és footballverseny Istvánföldén.** Az Istvánföldei úri ifjuság július hó 21-ikén a Lázár-féle vendéglő összes helyiségeiben zártkörű jótékony célú táncvigalmat rendez. Belépődíj: Személyjegy 1.60 K, családjegy 4.— K. Kezdeté este 8 órákor. A mulatságot football-verseny előzi meg, melyen a „Viktória” (bogárosi) football-club tagjai és a „Módosi Atlétikai Club” tagjai mérkőznek. A verseny kezdete délután pontban 5 órákor.

— **Halálos esés.** A temesmegyei Vejtéről jelentik, hogy Potencz Anna tizennégy hónapos gyermek esuszkalás közben kimászott a tornácra és leesett a negyven centiméter magas tornácraól. A szerencsétlen kis gyermek oly súlyos agyrázkódást szenvedett, hogy néhány percnyi kiünlődés után meghalt.

TÁJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van, hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől negyed 5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva.

A Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűléte nagybecskereki fiókjá minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

Irodalom.

(*) **Magyar Figyelő.** A magyar értelmiség eleven, magas színvonalú folyóirata, a Magyar Figyelő, amelynek élén Tisza István gróf és Herczeg Ferenc nevével találkozunk mint szerkesztőkkel, érdekes és magvas, nagy alapossággal megírt tanulmányt közöl a nemzetiségi kérdéstről, amelyet Réz Mihály irt. Hunyár Algernon az interkommunális kérdéseknek szentelt studiumot, Gesztesi Gyula pedig „Rousseau és a magyar termézetselemlét” címen közöl fölöttébb érdekes cikket. Novellát a szerkesztő, Herczeg Ferenc irt „Subin herceg” címmel és a mesteri tollal megírt elbeszélés egyik gyöngyszeme az új magyar irodalomnak. Nagy érdeklődésre tarthat még számot Kilenyi Gyula argentinai levele, ki „Egy forrongó világrészről” címmel a délamerikai forradalmi mozgalmakat ismerteti. A „Följegyzések” gazdag rovata változatos és érdekes.

Előfizetési ára negyedévre 6 korona. Mutatványszámot kívánatra küld a kiadóhivatal: Budapest, VI.; Andrássy-ut 10.

(*) **Az Uj Idők.** Heltai Jenő ötletes, vidám regényének a „Family Hotel”-nak bájos fedezetét találjuk e héten az Uj Idők élén. A magyar családoknak kedves hetilapja új rovatot nyit „Öszinteségek” címen, amelyben Herczeg Ferenc a szerző szól hozzá, az ő diszkrét, komoly és mély filozófiájával az aktuális problémákhoz. E héten „Egy nyaklevesről” című cikkben a Haertl-afférrel foglalkozik. Kálnoki Izidor befejezi kedves elbeszélését a „Pál-utcai fiukat”. Novellát irtak még a mai számba Kádár Lehel és Erődi Mihály, verset Falu Tamás, Farkas Pál pedig a kéjgazdó vidám naplóját e héten fejezte be. A stockholmi olimpiai versenyekről érdekes, eleven cikket irt Pásztor Árpád s cikkét egész sorozat nagy-érdekes fénykép tarkítja. Az illusztrációk közül kiemeljük a Wekerle városról készült fényképeket, Mühlbeck humoros fejleceit.

Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal Budapest, VI., Andrássy-ut 16. szám.

TÁVIRATOK.

A kultuszminiszter munka-programja.

Budapest, jul. 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Zichy János gróf kultuszminiszter egy újságíróval folytatott beszélgetés során elmondotta, hogy legelső feladatának tartja a katolikus autonómia megalkotását. Az erre vonatkozó törvénytervezet már kész, de még bemutatja a kormány és a püspöki kar tagjainak. A zsidó autonómia kérdését addig nem lehet megoldani, amíg az ortodoxok és a neológok meg nem egyeznek. Az új egyetemekről szólva kijelentette, hogy a debreczeni egyetem építkezését előbb kezdi meg, mert a debreczeninek az ottani nagy erdőben meg van állapítva a helye, míg a pozsonyi egyetem helyére nézve nincs még megállapodás. A lelkészek kongrua-ügye is a megvalósulás előtt áll, mert a pénzügyminiszter jelentékeny költségemelkedést engedélyezett, úgy, hogy az összes felekezetek lelkészeinek fizetése rendezhető. Készül továbbá a tanítók és középiskolai tanárok fizetésrendezése is, úgy, hogy az erre vonatkozó javaslatot még az ősszel a Ház elé terjesztheti. Szólt a miniszter az általános politikai helyzetről is s azt mondotta, hogy olyan általános a vágyakozás a békére, hogy bizton remélhetni ez irányban a sikert.

Bizalom a kormányban.

Budapest, jul. 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szilágyvármegye törvényhatósága ma délelőtt tartott közgyűlésén 101 szavazattal 81 ellenében a kormánynak bizalmat szavazott s elhatározta, hogy üdvözlí.

A délvidéki hadgyakorlatok.

Budapest, jul. 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint illetékes forrásból jelentik, a délvidéki hadgyakorlatok alkalmából Ferenc Ferdinánd trónörökös Szegeden fog lakni s az ottani városházán rendezik be lakosztályát. A forrás szerint a trónörökös Szegeden udvari ebédet is ad, amelyen résztvesznek a kormány tagjai is.

Tisza István gróf nyílt levele.

Budapest, jul. 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tisza István gróf, a képviselőház elnöke nyílt levelet fog intézni aradi választóihoz. A nyílt levél, amely részletesen fog foglalkozni a politikai helyzettel, csütörtökön jelenik meg. A nyílt levél megjelenése után a munkapárti képviselők tömegesen folytatják beszámolóikat.

Magyar vívók sikere az olimpiádon.

Budapest, jul. 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Stockholmból sürgönyzik, az egyéni vívóversenyeken az előmérkőzésből mind a nyolc résztvevő magyar vívó nagy előnnyel belejutott a döntőbe. Négy magyar vívó ma mérkőzik, de eddig ezek is úgy állanak, hogy szintén nagy előnnyel jutnak a döntőbe. Minden jel arra vall, hogy az egyéni kardvívás világbajnoksága csak a magyar mérkőzők közt fog eldőlni.

Az olimpiai versenyeken második díjat nyert magyar tornászcsapat ma visszaérkezett Budapestre s itt nagy ünnepességgel fogadták őket.

A Budapest—zimonyi vonal kettős vágánya.

Budapest, jul. 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint illetékes helyről jelentik, a Budapest—zimonyi vasúti vonal második vágányának építési tervei már elkészültek s a legközelebbi napokban megkezdik a második vágány építését.

Az inzultált hadtestparancsnok ügye.

Budapest, jul. 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, a „Presse” mai számában éles támadást intéz az inzultált hadtestparancsnok Boroevics altábornagy ellen. Miután a Presse a hadügyi vezetőségnek félhivatalos lapja, Boroevics menesztése befejezett dolog.

A merénylő képviselő revolvere.

Budapest, jul. 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) A fegyverszakértők ma próbálták ki Kovács Gyula képviselő revolverét, amelyvel Tisza István gróf ellen a merényletet elkövette. A fegyverszakértők írásba foglalják véleményüket s így terjesztik a bíróság elé.

Rejtélyes gyilkosság.

Budapest, jul. 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Máramarosszigetről jelentik, Tiszaveresmart községben szörnyen összeesont holtan találták tegnap Német Levi ottani lakost. A tetteseknek eddig nincs nyoma.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (októberre)	11:38 — —
Buza (áprilisra)	11:71 — —
Rozs (októberre)	9:30 — —
Zab (októberre)	9:35 — —
Tengeri (júliusra)	9:06 — —
Tengeri (augusztusra)	8:93 — —
Tengeri (szeptemberre)	8:90 — —
Tengeri (májusra)	7:57 — —

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Olcsó konviktus.

A „Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület” védnöksége alatt élő polgári és felsőkereskedelmi iskolai fiúnevelő-intézetben a felvételek megkezdődtek.

Beírási díj egy évre 40 korona, **havidíj** 38 korona.

Bővebb felvilágosításokkal szolgál

Erdős Béla.

(686—30.23)

tanár

Nagybecskerek.

Bánlaci járás főszolgabírájától.

1767—1912. szám.

868—3.3

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye bánlaci járásához tartozó Ürményháza községben rendszeresített községi segédjegyzői állásra pályázatot hirdetnek.

Ezen állás javadalmazása: a községi pénztárból 800 korona, állami kiegészítés 200 korona. Végrehajtási díjából 80—120 korona.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-c. 6. §-ában előírt képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket f. évi augusztus hó 10-ig annyival inkább adják be, mert a később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A választás határnapjáról később fogok intézkedni.

Bánlak, 1912 július hó 13.

Dr. Ürményi, főszolgabíró.

Cirkvenica tengeri fürdő és klimatikus gyógyhely. (Fiume mellett.)

Egyedüli belföldi tengeri fürdő. Mesés homokplázs. Gyermekek felügyelet nélkül 200 méternyire bemehetnek a tengerbe.

Nagy gyógyhatás!

görvény és angolkórnál, az idegrendszer betegségeinél, vérszegénység, sápkór, nőbetegségek, elhíjasodásnál, idült csukló és izomrheumánál, bujakór, bujakór.

Fürdőidény május 15-től okt. 15-ig. Mint klimatikus gyógyhely páratlan maláriánál, influenzánál és minden hurutos betegségnél.

Prospektust ingyen küld a fürdőbizottság.

483—34.27

Tizezer korona

készpénz lefizetése mellett kapható Nagybecskereken közvetlenül a város mellett egy

14 holdas szőlő.

A vételár hátralevő része évi részletekben törleszthető. A szőlőt esetleg két parcellában is eladják. —

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

SALVATOR
GUMMI SARKAK
VILÁG CZIKK
UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTT
KAPHATÓ.

10-32.29

Ügyes lakatos
 azonnali belépésre
kerestetik.

Városi villamtelep
 Nagybecskerek.
 879-3.2

Hirdetés.

Irodában szorgalmas, józan és legalább némi gyakorlattal is bíró egyén irnoki minőségben alkalmazást nyerhet. Fizetése évi 1000 korona, melyet a községi pénztárból havi utólagos részletekben kap. Az állás rendszeresítve van és azonnal elfoglalható.
 Csernyén, 1912. július hó 13.

872-2.1

Bozsini Szvetozár, jegyző.

Törökbecsei járás főszolgabírájától.

6258 - 1912. szám.

867-3.3

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye törökbecsei járásához tartozó Kumán községben megüresedett körorvosi állásra pályázatot hirdetek.

A körorvos javadalmazása: az 1908. évi XXXVIII. t.c. 10. §-ának értelmében 1600 korona évi fizetés, 5-5 évenként megismétlődő — összesen 800 koronára emelkedhető — 200 korona ötödéves korpótlék, 300 korona lakpénz és a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak.

A körhöz az 5692 lakossal bíró Kumán és az 1778 lakossal bíró Tiszatarros községek tartoznak.

Felhivom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1908. évi XXXVIII. t.c. 7. §-ában előírt képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt, valamint nyelvismeretüket is feltüntető kérvényüket hozzám f. évi augusztus hó 10-ig nyujtsák be.

A később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

A választás napját később fogom meghatározni.

Megjegyzem még, hogy a leküszönt körorvos Kumán községtől 600 korona, Tiszatarros községtől pedig 400 korona személyi pótlékot is élvezett s valószínű, hogy a megválasztandó körorvos szintén ezen kedvezményben fog részesülni.

Törökbecsén, 1912. évi július hó 12-én.

Báró dr. Csávósy Ignác,
főszolgabíró.

Törökbecsei járás főszolgabírájától.

6259-1912. szám.

866-3.2

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye törökbecsei járásához tartozó Karlova községben megüresedett községi orvosi állásra pályázatot hirdetek.

A községi orvos javadalmazása az 1908. évi XXXVIII. t.c. értelmében 1600 korona évi fizetés, 5-5 évenként megismétlődő — összesen 800 koronára emelkedő — 200 korona ötödéves korpótlék, szabad lakás és a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak.

Felhivom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1908. évi XXXVIII. t.c. 7. §-ában előírt képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt, valamint nyelvismeretüket is feltüntető kérvényüket hozzám folyó évi augusztus hó 10-ig nyujtsák be.

A később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

A választás napját később fogom meghatározni.

Törökbecsén, 1912. évi július hó 12-én.

Báró dr. Csávósy Ignác,
főszolgabíró.

Garçon lakás

mely áll egy udvari és egy utcai külön bejárattal, elegánsan bútorozott, egymásba nyíló szobából, — kiadó
 Melenc-i-utca 289/7. sz. a.

Menczer Lipót házában.

741-x 11

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontál”

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legrégebb, legelterjedtebb, legolvasottabb napilap Torontálvármegyében.